

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

Соціальна допомога різним категоріям населення

(назва освітнього компонента)

підготовки _____ **бакалавра** _____

(назва освітнього рівня)

Спеціальності _____ **232 Соціальне забезпечення** _____

(шифр і назва спеціальності)

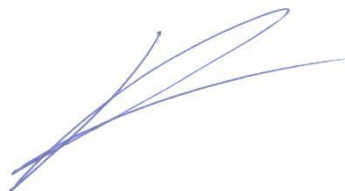
освітньо-професійної програми Соціальне забезпечення

Силабус освітнього компонента «Соціальна допомога різним категоріям населення» підготовки бакалавра, галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 232 Соціальне забезпечення, за освітньо-професійною програмою Соціальне забезпечення.

Розробник: Колосок Андрій Мирославович, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(доц. Колосок А.М.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

(доц. Чернета С.Ю.)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	23 Соціальна робота 232 Соціальне забезпечення ОПП Соціальне забезпечення ОС бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>		Рік навчання <u>3</u>
		Семестр <u>6-ий</u>
		Лекції <u>20</u> год.
ІНДЗ: <u>не має</u>		Практичні (семінарські) <u>20</u> год. Лабораторні _____ год. Індивідуальні _____ год.
	Самостійна робота <u>72</u> год.	
	Консультації <u>8</u> год.	
Мова навчання		Форма контролю: <u>екзамен</u> Українська

II. Інформація про викладача (- ів)

ППП Колосок Андрій Мирославович,
Науковий ступінь кандидат економічних наук,
Вчене звання доцент
Посада доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи
Контактна інформація
Телефон +380667288130,
Електронна пошта Kolosok.Andrew@vnu.edu.ua
Дні занять <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Освітній компонент «Соціальна допомога різним категоріям населення» належить до циклу нормативних дисциплін професійної підготовки бакалавра галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 232 Соціальне забезпечення, освітньо-професійної програми Соціальне забезпечення. Вивчається у шостому семестрі, формою підсумкового контролю є екзамен. На вивчення освітнього компонента відведено 4 кредити (120 годин), у тому числі: 20 год. лекційних, 20 год. практичних, 8 год. консультації та 72 год. самостійної роботи.

Вивчення освітнього компонента «Соціальна допомога різним категоріям населення» сприятиме підвищенню рівня професійної компетентності майбутніх бакалаврів з соціального забезпечення, їх готовності кваліфіковано і майстерно виконувати свої професійні обов'язки, забезпечить оволодіння сучасними теоретичними і прикладними знаннями з соціальної допомоги, допомагатиме подальшому професійному зростанню.

2. Пререквізити:

Для освоєння освітнього компонента використовують знання, вміння і навички сформовані у ході вивчення ОК «Система соціального захисту», ОК «Соціальна політика», ОК «Соціальне страхування».

Постреквізити:

Освоєння даного освітнього компонента є необхідним для подальшого вивчення ОК «Практикум з призначення та виплат соціальних допомог», ОК «Моніторинг та оцінка якості соціальних послуг», здачі комплексного кваліфікаційного екзамену, написання кваліфікаційної роботи.

3. **Мета** - засвоєння здобувачами освіти цілісної системи знань про основи соціальної допомоги, опанування принципів, методів і технологій її призначення, формування умінь та

навичок розрахунку соціальної допомоги різним категоріям населення.

Завдання освітнього компонента: вивчити основи соціальної допомоги, її види та форми; дослідити вплив соціально-економічного і політичного чинника соціальної допомоги на якість життя населення; з'ясувати правові засади встановлення прожиткового мінімуму; уявити методичку обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї для надання соціальних послуг; вивчити державну допомога сім'ям з дітьми; з'ясувати складові державної соціальної допомоги; визначити особливості надання субсидії різним категоріям населення; вивчити сутність та порядок надання пільг; вивчити соціальну допомога внутрішньо переміщеним особам; з'ясувати порядок призначення соціальних стипендій.

4. Освітній компонент спрямований на формування *інтегральної компетентності* (Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності соціального забезпечення або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов); *загальних компетентностей* (ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК4. Здатність планувати та управляти часом. ЗК6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК10. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення);

фахових компетентностей (ФК1. Здатність аналізувати суспільні процеси, пов'язані з соціальним розвитком держави, регіонів і громад. ФК2. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення. ФК3. Здатність консультувати з питань соціального забезпечення різні групи населення, що опинилися у складних життєвих обставинах. ФК7. Здатність застосовувати методичку індивідуальних обрахунків адресної соціальної допомоги, методичку індивідуальних обрахунків призначення субсидій, соціальної допомоги мало захищеним категоріям населення, допомоги по безробіттю. ФК10. Здатність до планування та реалізації заходів з надання адресної соціальної допомоги. ФК11. Здатність оцінювання якості соціальних послуг. ФК15. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій партнерів з соціальної допомоги для виконання завдань професійної діяльності).

Очікувані програмні результати навчання: ПРН1. Використовувати усну та письмову комунікацію українською мовою для здійснення професійної діяльності. ПРН2. Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення. ПРН3. Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження. ПРН4. Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення. ПРН5. Використовувати механізми призначення фінансової соціальної допомоги, пенсій. ПРН6. Застосовувати базові знання про основи економічної допомоги об'єктам соціального захисту. ПРН7. Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення. ПРН10. Визначати умови соціально-економічної підтримки різних категорій населення. ПРН11. Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення. ПРН13. Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення. ПРН14. Визначати зміст співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення. ПРН16. Застосовувати нормативно-правову базу в захисті соціальних груп населення. ПРН18. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні

навички у ході надання соціальної допомоги. ПРН 19. Ефективно працювати як індивідуально, так і у складі міждисциплінарної команди фахівців.

Soft skills: вміння налагоджувати міжособистісні контакти; вміння працювати в команді; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та ін.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації: *словесні*: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація, платформа Zoom, MOODLE, Office 365, вебсервіс Google Classroom), пояснення, розповідь, бесіда; *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація; *практичні*: *вправи*.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом науково-педагогічного викладача; самостійна робота здобувачів освіти: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), ретроспективний метод.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма Контролю ¹ / Бали
Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні основи соціальної допомоги						
Тема 1. Соціальна допомога: її види та форми	12	2	2	8		ДС, ДБ, РЗ/К, Т/4
Тема 2. Якість життя населення як соціально-економічний і політичний чинник соціальної допомоги	12	2	2	7	1	ДС, ДБ, РЗ/К, Т/4
Тема 3. Правові засади встановлення прожиткового мінімуму	12	2	2	7	1	ДС, ДБ, РЗ/К, Т/4
Тема 4. Методика обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї для надання соціальних послуг	12	2	2	7	1	ДС, ДБ, РЗ/К, Т/4
Разом за модулем 1	48	8	8	29	3	16
Змістовий модуль II. Практичні аспекти соціальної допомоги						
Тема 5. Державна допомога сім'ям з дітьми	12	2	2	8		ДС, ДБ, РЗ/К, Т/4
Тема 6. Державна соціальна допомога	12	2	2	7	1	ДС, ДБ, РЗ/К, Т/4
Тема 7. Особливості надання субсидії різним категоріям населення	12	2	2	7	1	ДС, ДБ, Т/4
Тема 8. Поняття та порядок надання пілґ	12	2	2	7	1	ДС, ДБ, РЗ/К, Т/4

Тема 9. Соціальна допомога внутрішньо переміщеним особам	12	2	2	7	1	ДС, ДБ, Т/4	
Тема 10. Соціальні стипендії та порядок їх призначення	12	2	2	7	1	ДС, ДБ, РЗ/К, Т/4	
Разом за модулем 2	72	12	12	43	5	24	
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота							60/Т
МКР 1							25
МКР 2							35
Всього годин/ Балів	120	20 ³	20 ³	72	8	100	

Примітки: ¹/ Moodle, Zoom, Office 365 – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

² / *Методи та форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

³ У випадку набору здобувачів освіти менше 15 (малокомплектна група) кількість аудиторних годин зменшується вдвічі. Теми не розглянуті аудиторно опрацьовуються здобувачами освіти самостійно.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 3

Тема	Кількість годин
Змістовий модуль І. Теоретико-методологічні основи соціальної допомоги	
Тема 1. Соціальна допомога: її види та форми 1.1. Сутність поняття «соціальна допомога». 1.2. Категорії соціальної допомоги. 1.3. Понятійний апарат соціальної допомоги. 1.4. Об’єкти та суб’єкти соціальної допомоги. 1.5. Основні групи суб’єктів соціальної допомоги. 1.6. Принципи соціальної допомоги на державному та регіональному рівнях. 1.7. Види державних соціальних допомог. 1.8. Форми соціальної допомоги.	8
Тема 2. Якість життя населення як соціально-економічний і політичний чинник соціальної допомоги 2.1. Сутність і еволюція формування поняття «якість життя населення». 2.2. Економічний чинник якості життя населення. 2.3. Концепція розвитку людського потенціалу. 2.4. Основні параметри структурування якості життя. 2.5. Суб’єктивні та об’єктивні позиції розгляду і вивчення якості життя. 2.6. Класифікація чинників впливу на якість життя за певними загальними ознаками. 2.7. Класифікація факторів впливу на формування та динаміку якості життя населення. 2.8. Політичний чинник якості життя населення.	7
Тема 3. Правові засади встановлення прожиткового мінімуму 3.1. Сутність та значення прожиткового мінімуму.	7

<p>3.2. Суб'єкти прожиткового мінімуму.</p> <p>3.3. Вплив прожиткового мінімуму на розмір соціальних допомог.</p> <p>3.4. Принципи формування наборів продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг для визначення прожиткового мінімуму.</p> <p>3.5. Порядок встановлення та затвердження прожиткового мінімуму.</p> <p>3.6. Моніторинг прожиткового мінімуму.</p> <p>3.7. Основні положення Закону України «Про Державний бюджет України» щодо встановлення прожиткового мінімуму.</p>	
<p>Тема 4. Методика обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї для надання соціальних послуг</p> <p>4.1. Сутність та значення середньомісячного сукупного доходу сім'ї.</p> <p>4.2. Визначення складу сім'ї отримувача соціальних послуг.</p> <p>4.3. Види доходів які враховуються до середньомісячного сукупного доходу сім'ї.</p> <p>4.4. Види доходів які не враховуються до середньомісячного сукупного доходу сім'ї.</p> <p>4.5. Порядок обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї.</p> <p>4.6. Особливості врахування окремих видів доходів при обчисленні середньомісячного сукупного доходу сім'ї.</p>	7
<p>Змістовий модуль II. Практичні аспекти соціальної допомоги</p>	
<p>Тема 5. Державна допомога сім'ям з дітьми</p> <p>5.1. Основні положення Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми».</p> <p>5.2. Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами.</p> <p>5.3. Допомога при народженні дитини.</p> <p>5.4. Допомога при усиновленні дитини.</p> <p>5.5. Допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування.</p> <p>5.6. Допомога на дітей одиноким матерям.</p> <p>5.7. Допомога особі, яка доглядає за хворою дитиною.</p> <p>5.8. Одноразова допомога на дитину «пакунок малюка».</p> <p>5.9. Допомога на дітей, хворих на тяжкі перинатальні ураження нервової системи...</p>	8
<p>Тема 6. Державна соціальна допомога</p> <p>6.1. Допомога малозабезпеченим сім'ям.</p> <p>6.2. Допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю.</p> <p>6.3. Допомога особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю, і державна соціальна допомога на догляд.</p> <p>6.4. Допомога дітям померлого годувальника.</p> <p>6.5. Допомога на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.</p> <p>6.6. Тимчасова державна допомога дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів.</p> <p>6.7. Допомога особі, яка проживає разом з особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу.</p> <p>6.8. Тимчасова допомога непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату.</p>	7
<p>Тема 7. Особливості надання субсидії різним категоріям населення</p> <p>7.1. Сутність та значення житлової субсидії.</p> <p>7.2. Місце звернення та процедура отримання субсидії.</p> <p>7.3. Терміни подання, призначення, перерахунку та виплати субсидії.</p> <p>7.4. Документи необхідні для отримання субсидії.</p> <p>7.5. Заява про призначення та надання житлової субсидії.</p> <p>7.6. Декларація про доходи і витрати осіб, які звернулися за призначенням житлової субсидії.</p> <p>7.7. Нарахування пільг на житлово-комунальні послуги при отриманні житлової субсидії.</p> <p>7.8. Особливості декларування доходів для отримання субсидії.</p>	7

<p>Тема 8. Поняття та порядок надання пільг</p> <p>8.1. Поняття пільги. 8.2. Категорії громадян які мають право на пільги. 8.3. Види пільг та порядок їх надання. 8.4. Пільги для багатодітних сімей. 8.5. Пільги для осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. 8.6. Пільги для військовослужбовців та членів їх сімей. 8.7. Пільги для дітей війни. 8.8. Пільги для ветеранів військової служби.</p>	7
<p>Тема 9. Соціальна допомога внутрішньо переміщеним особам</p> <p>9.1. Сутність та значення допомоги внутрішньо переміщеним особам. 9.2. Поняття внутрішньо переміщеної особи. 9.3. Гарантії дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб. 9.4. Оформлення та видача довідки внутрішньо переміщеним особам. 9.5. Щомісячна адресна допомога внутрішньо переміщеним особам. 9.6. Одноразова грошова допомога постраждалим особам та внутрішньо переміщеним особам. 9.7. Основні положення Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».</p>	7
<p>Тема 10. Соціальні стипендії та порядок їх призначення</p> <p>10.1. Сутність та значення соціальної стипендії. 10.2. Категорії студентів, які мають право на отримання соціальних стипендій. 10.3. Порядок надання соціальних стипендій студентам. 10.4. Перелік документів необхідних для отримання соціальної стипендії. 10.5. Період виплати та розмір соціальної стипендії. 10.6. Призначення, виплата та фінансування соціальних стипендій.</p>	7
Всього	72

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти ОК «Соціальна допомога різним категоріям населення» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки». Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Завдання підсумкового модульного контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за **100-бальною** шкалою.

Формою контролю вивчення ОК «Соціальна допомога різним категоріям населення» є екзамен. Максимальна кількість балів за поточний контроль з освітнього компонента становить 40 балів. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, робота в малих групах, індивідуальна робота студентів, виступи на практичних заняттях, участь у дискусіях та дебатах, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у таблиці 2 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного бала, але при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати, як правило, 40.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці

наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульної контрольної роботи у вигляді письмового або комп'ютерного тестування та проводиться або під час навчального заняття (його частини). Максимальний бал, отриманий за модульні контрольні роботи, становить 60 балів.

Підсумкова модульна оцінка визначається в балах як сума поточної та контрольної модульних оцінок. Модуль зараховується здобувачеві, якщо він успішно виконав всі види навчальної роботи, передбачені силабусом освітнього компонента. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час на консультаціях за графіком, затвердженим на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Якщо з дисципліни підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента як сума підсумкових модульних оцінок становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з ОК (навчальної дисципліни). Така оцінка виставляється в день проведення екзамену в присутності здобувача освіти. Іспит складається у випадку, якщо здобувач освіти бажає підвищити рейтинг або у випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки. У цьому випадку бали, набрані здобувачем за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття – на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати відповідну кількість балів, які були визначені на дану тему заняття. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (в онлайн режимі за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в

цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проєкту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки).

V. Підсумковий контроль

Іспит проводиться у вигляді письмового або комп'ютерного тестування. Здобувачам освіти пропонуються тестові завдання у кількості 30 запитань (по 2 бали). Максимальна оцінка за іспит – **60 балів**.

Види тестових завдань:

- з вибором однієї правильної відповіді;
- з вибором декількох правильних відповідей;
- на встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- завдання на відтворення правильної відповіді (формулювань понять) по пам'яті;
- завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.

Тестові завдання складаються відповідно до питань, винесених на іспит.

Програма іспиту затверджується на засіданні кафедри.

Складання та перескладання іспиту проводиться згідно розкладу. Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Орієнтовні питання іспиту

1. Види державних соціальних допомог.
2. Види доходів які враховуються до середньомісячного сукупного доходу сім'ї.
3. Види доходів які не враховуються до середньомісячного сукупного доходу сім'ї.
4. Види пільг та порядок їх надання.
5. Визначення складу сім'ї отримувача соціальних послуг.
6. Вплив мінімальної заробітної плати на рівень соціального захисту.
7. Вплив прожиткового мінімуму на розмір соціальних допомог.
8. Гарантії дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб.
9. Декларація про доходи і витрати осіб, які звернулися за призначенням житлової субсидії.
10. Державна допомога сім'ям з дітьми.
11. Державна соціальна допомога.
12. Документи необхідні для отримання субсидії.
13. Допомога дітям померлого годувальника.
14. Допомога малозабезпеченим сім'ям.
15. Допомога на дітей одиницями матерям.
16. Допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування.
17. Допомога на дітей, хворих на тяжкі перинатальні ураження нервової системи...
18. Допомога на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.
19. Допомога на поховання.
20. Допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю.
21. Допомога особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю, і державна соціальна допомога на догляд.
22. Допомога особі, яка доглядає за хворою дитиною.
23. Допомога особі, яка проживає разом з особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу.
24. Допомога при народженні дитини.
25. Допомога при усиновленні дитини.
26. Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами.
27. Економічний чинник якості життя населення.
28. Заява про призначення та надання житлової субсидії.
29. Категорії громадян які мають право на пільги.

30. Категорії соціальної допомоги.
31. Категорії студентів, які мають право на отримання соціальних стипендій.
32. Класифікація факторів впливу на формування та динаміку якості життя населення.
33. Класифікація чинників впливу на якість життя за певними загальними ознаками.
34. Концепція розвитку людського потенціалу.
35. Медико-соціальна експертиза.
36. Методика обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї для надання соціальних послуг.
37. Місце звернення та процедура отримання субсидії.
38. Моніторинг прожиткового мінімуму.
39. Нарахування пільг на житлово-комунальні послуги при отриманні житлової субсидії.
40. Об'єкти та суб'єкти соціальної допомоги.
41. Одноразова грошова допомога постраждалим особам та внутрішньо переміщеним особам.
42. Одноразова допомога на дитину «пакунок малюка».
43. Основні групи суб'єктів соціальної допомоги.
44. Основні параметри структурування якості життя.
45. Основні положення Закону України «Про Державний бюджет України» щодо встановлення прожиткового мінімуму.
46. Основні положення Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми».
47. Основні положення Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».
48. Особливості врахування окремих видів доходів при обчисленні середньомісячного сукупного доходу сім'ї.
49. Особливості декларування доходів для отримання субсидії.
50. Особливості надання соціальної допомоги в територіальній громаді.
51. Особливості надання субсидії різним категоріям населення.
52. Оформлення та видача довідки внутрішньо переміщеним особам.
53. Перелік документів необхідних для отримання соціальної стипендії.
54. Період виплати та розмір соціальної стипендії.
55. Пільги для багатодітних сімей.
56. Пільги для ветеранів військової служби.
57. Пільги для військовослужбовців та членів їх сімей.
58. Пільги для дітей війни.
59. Пільги для осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
60. Політичний чинник якості життя населення.
61. Понятійний апарат соціальної допомоги.
62. Поняття внутрішньо переміщеної особи.
63. Поняття пільги.
64. Поняття та порядок надання пільг.
65. Порядок встановлення та затвердження прожиткового мінімуму.
66. Порядок надання соціальних стипендій студентам.
67. Порядок обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї.
68. Правові засади встановлення прожиткового мінімуму.
69. Призначення, виплата та фінансування соціальних стипендій.
70. Принципи соціальної допомоги на державному та регіональному рівнях.
71. Принципи формування наборів продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг для визначення прожиткового мінімуму.
72. Проблеми та перспективи системи соціальної допомоги України.
73. Соціальна допомога внутрішньо переміщеним особам.
74. Соціальна допомога: її види та форми.
75. Соціальні стипендії та порядок їх призначення.
76. Суб'єкти прожиткового мінімуму.

77. Суб'єктивні та об'єктивні позиції розгляду і вивчення якості життя.
78. Сутність і еволюція формування поняття «якість життя населення».
79. Сутність поняття «соціальна допомога».
80. Сутність та значення допомоги внутрішньо переміщеним особам.
81. Сутність та значення житлової субсидії.
82. Сутність та значення прожиткового мінімуму.
83. Сутність та значення середньомісячного сукупного доходу сім'ї.
84. Сутність та значення соціальної стипендії.
85. Терміни подання, призначення, перерахунку та виплати субсидії.
86. Тимчасова державна допомога дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів.
87. Тимчасова допомога непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату.
88. Форми соціальної допомоги.
89. Щомісячна адресна допомога внутрішньо переміщеним особам.
90. Якість життя населення як соціально-економічний і політичний чинник соціальної допомоги.

VI. Шкала оцінювання

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

4 бали - Оцінюється робота здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки за умови особистого мультимедійного представлення завдання на практичному занятті.

3 бали - Оцінюється робота здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

2 бали - Оцінюється робота здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

1 бал - Оцінюється робота здобувача освіти, який при відтворенні навчального матеріалу дає елементарну, фрагментарну відповідь, з початковим уявленням про предмет вивчення, не вміє застосувати теоретичні положення при розв'язанні задач.

0 балів - Оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом за відповідною темою та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS
--------	---------------------	-----------------------

в балах		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Дубич К. В. Практика соціального забезпечення конкретних категорій населення: навч. посіб. Т.2. Львів: Магнолія 2006, 2023. 432 с.
2. Матрос О.О. Система соціального захисту в Україні: навчальний посібник. Умань : Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, 2021. 174 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/13916>
3. Полянничко А. О., Кирилук А. В. Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду: навчально-методичний посібник. Суми: ФОП Цьома, 2020. 336 с. URL: <http://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/9193>
4. Соціальне забезпечення в Україні: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. А. Я. Кузнецової, З. Е. Скринник, Л. К. Семів. Львів : Університет банківської справи, 2021. 547 с.
5. Утвенко В. В. Система соціального забезпечення та соціальної підтримки: навчальний посібник. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 248 с.

Додаткова

6. Дубич К. В. Історія і теорія соціального забезпечення в Україні та за кордоном: навч. посіб. Т.1. Львів : Магнолія 2006, 2023. 272 с.
7. Дацаківська О.Ю., Максименко К.М., Стельмах С.С. Спільно до нових послуг. Керівництво із впровадження соціальних послуг для сімей з дітьми в громадах. Частина 2. Ведення випадку та міжвідомча взаємодія: Посібник. Київ: Громадська спілка «Українська мережа за права дитини», 2021. 72 с. URL : https://www.unicef.org/ukraine/media/12711/file/Spilno_posibnyk_2_casemanagement.pdf
8. Дуля А. Особливості соціальної допомоги особам, які потребують тимчасового захисту в польській республіці. *Ввічливість. Humanitas.* 2022. № 2. С. 82–88. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.2.11>
9. Климанська Л. Д., Савка В. Є., Хома Н. М. Соціальна політика: навч. посіб. / за заг. ред. В. М. Пічі та Я. Б. Турчин. 2-ге вид. випр. і доповн. Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 318 с.
10. Колосок А.М. Статистичний аналіз соціального захисту населення у територіальних громадах. *Ввічливість. Humanitas.* 2022. № 1. С. 152-158. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.1.22>
11. Колосок А.М. Актуальні аспекти соціального захисту населення *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки.* 2021. № 2 (26). С. 16-23. DOI: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2021-02-16-23>
12. Колосок А.М., Мельник О.М. Соціальний захист пільгових категорій громадян. *Ввічливість. Humanitas.* 2023. № 1. С. 181-187. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2023.1.26>
13. Лях В. Екстрена соціальна допомога внутрішньо переміщеним особам у воєнний час. *Ввічливість. Humanitas.* 2023. №1. С. 59–63. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2023.1.8>
14. Матвійчук А.В, Риженко І.М. Конституційно-правові засади організації соціальної допомоги: польський досвід для України. *Юридичний вісник Національного авіаційного університету.* 2022. 1(62). С. 69–75. DOI: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.62.16484>
15. Методичні рекомендації щодо проведення моніторингу додержання територіальною громадою прав людини і громадянина на отримання соціальних послуг. Київ: Офіс

Уповноваженого ВРУ з прав людини, 2020. 51 с. URL: <https://ombudsman.gov.ua/storage/app/media/so-do-proved-monitoring-territor-gromad.pdf>

16. Миколюк С. Сирітство в Україні в умовах війни: соціальна робота та соціальна допомога. *Ввічливість. Humanitas*. 2022. №3. С. 61–68. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.3.9>

17. Мокрицька Н. П. Право соціального забезпечення: навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 536 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/3300>

18. Порядок обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї (домогосподарства) для усіх видів державної соціальної допомоги: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 р. № 632. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/632-2020-%D0%BF#n15>

19. Посібник із визначення потреб населення об'єднаної територіальної громади у соціальних послугах: практичні рекомендації / Проект «Розвиток соціальної згуртованості в Україні шляхом посилення регіонального та місцевого соціального захисту внутрішньо переміщених осіб, ветеранів та інших осіб, які постраждали від конфлікту». Київ: Радник, 2019. 70 с. URL:

https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/496/Посібник_із_визначення_потреб_населення_ОТГ_у_соціальних_послугах._Практичні_рекомендації.pdf

20. Сільвестрова О., Жук О., Майборода О. Культурно-історичні та соціально-філософські основи соціальної допомоги. *Ввічливість. Humanitas*. 2021. № 3. С. 98–105. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2021.3.14>

21. Соціальна робота з сім'ями: теорії моделі, ефективні практики: колективна монографія. Волинський національний університет імені Лесі Українки. / Кол. авт. : С. Чернета, В. Петрович, Л. Мартіросян, А. Колосок, Є. Дурманенко, І. Бичук, В. Майборода, А. Конончук, О. Белкіна-Ковальчук, В. Петрук, Н. Корпач, Т. Мартинюк, А. Скіць; за загальною редакцією В. Петровича, С. Чернети. Луцьк: ФОП Галяк Ж. В., друкарня «Волиньполіграф», 2021, 323 с. (Затверджено до друку вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки протокол № 5 від 28 квітня 2021 року). URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/19749>

22. Щербань С., Шейко Р., Левкіна Г. Посібник з моніторингу та оцінювання надання соціальних послуг в Україні. Харків: ХІСД. 2017. 112 с. URL: <https://khisr.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/11/Posibnyk-z-monitorynhu-ta-otsiniuvannia-nadannia-sotsial-nykh-posluh-v-Ukraini.pdf>

23. Bergoloab M., Cruces G. The anatomy of behavioral responses to social assistance when informal employment is high. *Journal of Public Economics*. 2021. Volume 193. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2020.104313>

24. Caravani M., Lind J., Sabates-Wheeler R., Scoones I. Providing social assistance and humanitarian relief: The case for embracing uncertainty. *Development Policy Review*. 2021. №40. P.1-16. DOI: <https://doi.org/10.1111/dpr.12613>

Інтернет-ресурси

25. Департамент соціального захисту населення Сумської міської ради. URL: <https://dszn.smr.gov.ua/>

26. Департамент соціальної політики Луцької міської ради. URL : <http://www.social.lutsk.ua/>

27. Державна служба України з питань праці. URL: <https://dsp.gov.ua/>

28. Державний центр зайнятості. URL: <https://www.dcz.gov.ua/>

29. єДопомога. URL: <https://edopomoga.gov.ua/>

30. Законодавство України. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/zak>

31. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>

32. Національна соціальна сервісна служба України. URL: <https://nssu.gov.ua/>

33. Пенсійний фонд України. URL: <https://www.pfu.gov.ua/>